

[Leif Hermann]

Næste prioriteringsplan kom i april 1988. Denne gang betegnede planen, der var udarbejdet af ikke mindre end tre ministerier, sig som prioritering af miljøvesteringer 1989–1994. Økonomien var kommet i forgrunden ud fra devisen »Hvad vil vi ofre, og hvad kan vi få for det?«

Ej heller denne plan fandt nogen videre nåde for de kritiske øjne i den nuværende miljøministers parti. De kritiske øjne var imidlertid denne gang anbragt i hovedet på fru Marianne Jelved, der i en pressemeddelelse den 28. april 1988 bl.a. forlangte at få fastlagt en strategi for løsning af natur- og miljøopgaverne, som »også gør det muligt at prioritere indsatsen primært ud fra problemernes alvor«. At gøre som regeringen og tage udgangspunkt i økonomien fandt fru Marianne Jelved dengang interessant, men helt utilstrækkeligt for en prioritering, som fru'en udtrykte det.

Forventningerne blev unægtelig spændt ganske voldsomt efter regeringsskiftet, og ministerens hyppigt udtalte overordnede synspunkter på både nationale og internationale miljøproblemer varslede betydelige fornyelser med hensyn til form og indhold i den kommende større miljøpolitiske redegørelse.

Så kom den da, først i en almindelig stencileret udgave og dernæst i en lille, net pjece med små pædagogiske vignetter.

Hvorved adskiller denne redegørelse sig så fra, hvad Folketinget hidtil har været præsenteret for? Ministeren angiver helt overordnet, at vægten skal forskydes fra fortynding, rensning og deponering til en forebyggende indsats, hvor miljøinteresserne integreres i produktionen. Vi skal frem mod en bæredygtig udvikling – et udtryk, miljøministeren i øvrigt ynder at tage i sin mund – hvor miljøproblemer på forhånd så vidt muligt er elimineret. Det ville den daværende miljøminister også i 1986, hvor han udtrykte det på den måde, at vi skulle »forebygge nye forureningsproblemer og få ryddet op i dem, vi har«. Synspunktet er indlysende rigtigt og kan formentlig ikke aftvinge nogen modsigelse, selv ikke fra de mest vrangvillige.

Det afgørende er så, hvordan ministeren vil forebygge for at komme frem til den bæredygtige udvikling, der er det rigtige og solidariske mål. Her peger ministeren på tre forhold: rene produktionsteknologi, forøget indsats på genbrugsområdet og forebyggende foranstalt-

ninger på naturområdet. Præcis det samme sagde daværende miljøminister Chr. Christensen.

Jamen så må prioriteringskriterierne da være nye, de må da være forskellige. Her peger ministeren på endnu en treklang: forebyggelse/integration, effektivitet og sundhed. Bortset fra effektiviteten brugte 1986-redegørelsen de samme kriterier eller, som det dengang hed, sigtelinjer.

Effektiviteten forstået som det, der giver den største miljømæssige effekt, var den daværende regering ikke ganske blind over for, men, synes det, noget mere ydmy, idet det blev påpeget, at der ikke på miljøområdet er en enkel sammenhæng mellem den offentlige ressourceindsats målt i penge og det resultat, der opnås.

Som det vil være offentligheden bekendt, har miljøministeren for længe siden tilsluttet sig VCQM-regeringens økonomiske ramme på 33 mia. kr. for perioden 1989–1994. Heri er altså heller intet nyt.

Har ministeren da ganske snydt os? Er der blot tale om mere eller mindre fikse omskrivninger af velkendt stof? Det er der heldigvis ikke i fuld udstrækning. Ministeren har tilføjet dels de ovennævnte effektvurderinger og dels angivelser af skøn over driftsomkostningerne ved de planlagte investeringer, men heri består, så vidt jeg kan se, også nyhederne. Det er da godt nok, at det er kommet med; men effektvurderingerne synes undertiden at glide over i rene målsætningsangivelser, om end bl.a. vandmiljøplanens reduktionsmålsætninger nu er drastisk revideret, uden at det dog giver ministeren anledning til ret meget andet end bekymring. Når der er tale om effektvurderinger – og man kan vel gå ud fra, at vurderingerne skal indeholde en beskrivelse af den miljøtilstand, vi når frem til, efter at indsatsen er udført – må man nok sige, at det er tyndt, om end det momentvis har en vis lyrisk kvalitet med tendens til det banale.

På landbrugsområdet, hvor ministeren nærmer sig det farlige emne, tales om ekstensivering og integrering af miljøhensyn i landbrugsproduktionen. Det er godt og rigtigt, men hvor er problematiseringen ved disse mål- og effektbeskrivelser? Hvor er tidsrammerne? Hvad er meningen? Er det meningen, at hele den danske landbrugsproduktion skal ekstensiveres inden 1995? Det er det vel ikke. Hvordan er dette her tænkt på Axelborg eller i Landbrugsmini-